

Sygn. akt **III AUa 1390/14**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 14 maja 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Dorota Goss-Kokot (spr.)

Sędziowie: SSA Wiesława Stachowiak

SSA Jolanta Cierpiał

Protokolant: insp.ds.biurowości Krystyna Kałużna

po rozpoznaniu w dniu 14 maja 2015 r. w Poznaniu

sprawy **W. W.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.**

o zwrot nienależnie pobranego świadczenia

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P.

od wyroku Sądu Okręgowego w Koninie

z dnia 15 lipca 2014 r. sygn. akt III U 426/14

oddala apelację.

SSA Jolanta Cierpiał	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Wiesława Stachowiak
----------------------	-----------------------	-------------------------

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych II Oddział w P. Inspektorat w K. decyzją z 5 maja 2014 roku na podstawie art. 138 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych zobowiązał W. W. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 do 31 marca 2014 roku w kwocie 619,50 zł.

W. W. złożył odwołanie od decyzji, podnosząc, że jest ona krzywdząca.

Sąd Okręgowy Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Koninie wyrokiem z 15 lipca 2014 roku w sprawie III U. 426/14 zmienił zaskarżoną decyzję, stwierdzając że W. W. nie pobrał nienależnego świadczenia za okres od 1 do 31 marca 2014 roku z tytułu renty socjalnej przysługującej M. W. w kwocie 619,50 zł. i nie jest zobowiązany do zwrotu tego świadczenia.

Sąd I instancji ustalił następujący stan faktyczny:

M. W. była od 18 lipca 2004 roku uprawniona do pobierania renty socjalnej, a świadczenie to przyznano jej było na stałe, na podstawie orzeczenia Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności w K. z 13 sierpnia 2002 roku. Termin płatności renty socjalnej ZUS ustalił na dzień 15 każdego miesiąca.

Po przyznaniu renty socjalnej M. W. została ubezwłasnowolniona całkowicie, a Sąd Rejonowy w Kole postanowieniem z 23 czerwca 2005 roku ustanowił dla niej opiekuna prawnego w osobie ojca W. W..

Postanowienie o ustanowieniu opiekuna prawnego wpłynęło do ZUS 26 lipca 2005 roku i od tego czasu renta socjalna przysługująca M. W. była wypłacana do rąk odwołującego za pośrednictwem poczty.

M. W. zmarła 12 marca 2014 roku. Akt zgonu wraz z wnioskiem o wypłatę zasiłku pogrzebowego wpłynął do organu rentowego 18 marca 2014 roku. Natomiast 13 marca 2014 roku, a więc dzień po śmierci uprawnionej, za pośrednictwem poczty renta socjalna w kwocie 619,50 zł została wypłacona do rąk odwołującego.

Organ rentowy zaskarżył wyrok w całości, składając apelację.

Apelujący podniósł zarzut naruszenia art. 138 ust. 1 i 3 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, przez przyjęcie, że odwołujący W. W. nie pobrał nienależnego świadczenia za okres od 1 do 31 marca 2014 roku z tytułu renty socjalnej przysługującej M. W. w kwocie 619,50 zł. i nie jest zobowiązany do zwrotu tego świadczenia.

Wskazując na powyższe, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego za I i II instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Stan faktyczny sprawy nie był pomiędzy stronami sporny.

Sąd Okręgowy uzasadniając wyrok wskazał, że świadczenie wypłacone przez ZUS w miesiącu, w którym nastąpił zgon osoby uprawnionej jest świadczeniem należnym i jako takie nie podlega obowiązkowi zwrotu. Ponieważ wypłata renty socjalnej przyznanej M. W. następowała do rąk odwołującego jako opiekuna prawnego, to także za marzec 2014 roku kwota 619,50 zł była wypłacona prawidłowo i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Nie zaszły więc przesłanki do wstrzymania wypłaty świadczenia za marzec 2014 roku i wypłacona w tym czasie renta socjalna nie jest świadczeniem nienależnym w rozumieniu art. 138 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Organ rentowy w apelacji podniósł, że przyznając M. W. w 2004 roku prawo do renty socjalnej wystawił decyzję na nazwisko W. W., który był upoważniony do odbioru świadczenia. Termin płatności świadczenia ustalono w decyzji na dzień 15-go każdego miesiąca. M. W. zmarła 12 marca 2014 roku, a renta socjalna za okres od 1 do 31 marca 2013 roku, w kwocie 619,50 zł. została wypłacona W. W. za pośrednictwem poczty 13 marca 2014 roku.

W. W. wraz ze zgonem M. W., tj. z dniem 12 marca 2014 roku przestał być opiekunem prawnym zmarłej i w tym dniu wygasło jego umocowanie do odbioru renty a mimo to dnia następnego odebrał świadczenie od pracownika poczty.

Pobranie przez W. W. świadczenia przysługującego M. W. po jej śmierci stanowi świadczenie nienależnie pobrane w rozumieniu art. 138 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Stanowisko skarżącego nie znajduje oparcia w przepisach właściwych do rozstrzygnięcia.

Ustawa z 27 czerwca 2003 roku w art.12b ust. 1 stanowi, że jeżeli dla osoby uprawnionej do renty socjalnej ustanowiono opiekę prawną, świadczenie to wypłaca się osobie sprawującej tę opiekę.

Stosowany odpowiednio do renty socjalnej art. 101 pkt 2 ustawy z 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z FUS stanowi z kolei, że prawo do świadczeń ustaje ze śmiercią osoby uprawnionej.

Zgodnie z art. 136a ust. 2 ustawy emerytalnej, w razie śmierci emeryta lub rencisty wstrzymanie wypłaty świadczenia następuje od miesiąca przypadającego po miesiącu, w którym zmarł emeryt lub rencista.

Powyższe przepisy jednoznacznie zatem wskazują, że uprawnionemu renciście bądź osobie sprawującej nad nim opiekę, wypłaca się świadczenie za miesiąc, w którym nastąpił jego zgon. Pozwany w tym zakresie nie zakwestionował stanowiska Sądu I instancji.

Zdaniem ZUS, pobranie przez W. W. świadczenia przysługującego M. W. po jej śmierci stanowi świadczenie nienależnie pobrane w rozumieniu art. 138 ust. 3 w związku z ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, tj. świadczenia wypłacone z przyczyn niezależnych od organu rentowego osobie innej niż wskazana w decyzji tego organu.

Pozwany jednak sam w apelacji podniósł, że w decyzji przyznającej M. W. rentę socjalną wskazał odwołującego jako osobę uprawnioną do odbioru świadczenia.

Istotnym dla rozstrzygnięcia jest, że regulacja art. 136 a ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach oparta jest na fikcji prawnej. W każdym bowiem z przypadków kiedy dzień płatności świadczenia przypada później, niż dzień zgonu, świadczenie ostatecznie wypłacone jest innej osobie. Także w przypadku wypłaty świadczenia na rachunek bankowy uprawnionego, oczywistym jest, że środków na nim zgromadzonych ubezpieczony nie podejmie.

Okoliczność, że osobą która odebrała świadczenie był opiekun prawny ubezwłasnowolnionej całkowicie jest obojętna dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie. Był on do tego uprawniony i decyzja zobowiązująca go do zwrotu nienależnie pobranego świadczenia nie mogła się ostać.

Abstrahując od powyższego, skarżący całkowicie bezzasadnie również podnosi, że świadczeniem nienależnym, jest to wypłacone za marzec 2014 roku. Gdyby przyjąć argumentację organu rentowego za słuszną, pozwany mógłby domagać się zwrotu świadczenia dopiero za okres od 13 marca 2014 roku. Zgon M. W. nastąpił 12 marca 2014 roku, a organ rentowy oparł apelację na twierdzeniu, że odwołujący przestał być uprawniony do odbioru świadczenia z dniem śmierci córki, tj. 12 marca 2014 roku.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSA Jolanta Cierpiał	SSA Dorota Goss-Kokot	SSA Wiesława Stachowiak
----------------------	-----------------------	-------------------------